

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Жоржета Петрова Чолакова,
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

за материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност ‘доцент’
на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“
по област на висше образование 2. Хуманитарни науки;
професионално направление 2.1. Филология (Френска литература)

В конкурса за ‘доцент’, обявен в Държавен вестник, бр. 46 от 09.06.2017 г., и в интернет-страницата на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Романистика и германистика“ към Филологическия факултет, като единствен кандидат участва гл. ас. д-р Златороса Найденова Неделчева-Белафанте от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Представеният комплект материали е изцяло в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и легитимира правото на гл. ас. д-р Златороса Найденова Неделчева-Белафанте да участва в обявения конкурс за „доцент“. Като специалист по френска литература на XIX и XX век тя се изгражда в продължение на малко повече от две десетилетия, доказвайки своите качества на добър преподавател и изследовател. Предложеният хабилитационен труд, издаден като монография, и основната част от публикациите са по нейната основна специалност, за която е обявен конкурсът. От представената справка е видно, че по всички показатели, формулирани от Филологическия факултет като изисквания за придобиване на научното звание „доцент“, отчетените дейности надхвърлят в значителна степен изискуемия минимум.

Личните ми впечатления се основават на дългогодишни професионални контакти, които станаха по-интензивни през последните десетина години във връзка с участието на д-р Неделчева-Белафанте като рецензент на статии върху френската литература, предложени за публикация в Научните трудове на Филологическия факултет. Адмираiram нейната отговорност, прецизност и експедитивност при решаване на текущи проблеми. Зад нейната сдържаност и скромност се крият достойни за уважение личностни и професионални качества.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Учебно-педагогическата дейност на д-р Неделчева-Белафанте предлага богат регистър от лекционни курсове – общо десет, а към момента – осем, което е свидетелство както за нейното значимо участие в учебния процес, така и за богатата ѝ ерудираност в областта и на френската, и на италианската литература. Международните контакти, специализациите и преподавателската дейност във френски университети представляват съществена част от нейната професионална биография.

В научноизследователската дейност на д-р Неделчева-Белафанте прави впечатление последователността на нейните интереси към френскоезични автори от втората половина на XX век. Представеният хабилитационен труд се вписва в предначертаната от предходните публикации проблематизация на литературни явления, принадлежащи към нашето съвремие както с хронологическата си фактичност и с художествената си значимост, така и с изведената тема за уязвимите зони на човешката менталност. Обговореният в увода фокус на изследването артикулира ключови за съвременната хуманитаристика концепции за идентичността, с което авторката маркира важни ориентири за по-нататъшните си аналитични разсъждения върху творчеството на две представителни за съвременната френска литература писателски фигури – Нина Бурауи и Мари Рьодоне. Последвалото изложение доказва основанията за полагането на тяхната проза в обща изследователска рамка. Идентичността е функционализирана и като общо интерпретативно тематично поле, и като специфичен наратологичен проблем. Д-р Неделчева-Белафанте формулира своята стратегия ясно и аргументирано, като посочва не само какво включва нейният обект на изследване, но и какво игнорира. Подобна позиция е свидетелство за зрялост и акуратност на изследователските постъпи.

Хабилитационният труд се основава на теоретична основа, в която се пресичат модерни наратологични концепции не само във френското, но и в българското литературознание (в лицето например на Радосвет Коларов). Съществено достойнство на изследването е постигнатият концептуален синтез в резултат на умението на авторката да промисли и интегрира онези постановки, които служат за устойчиви ориентири при извеждане на глобални литературоведски проблеми в сферата на наратологията. Приведените специализирани мнения са уместно подбрани, а съпътстващите ги коментари са коректни и целесъобразни. Позоваването на фундаменталните текстове на Жерар Жьонет, Пол Рикьор, Цветан Тодоров, Филип Гаспарини, Силви Патрон и редица други ключови фигури на френското и френскоезичното литературознание е фокусирано върху онези техни постановки, които

са принципно необходими за наратологичния анализ на разглежданите романи относно типове повествовател, различните отношения между повествовател и персонаж, а концептът на автофикцията е теоретично обговорен и впоследствие аналитично приложен към романите на Н. Бурауи и на М. Рьодоне, за които е характерен автобиографизмът в неговите разнообразни модуси на проявление.

Очертаният контекст на френската литература, следхождаща т. нар. „нов роман“, е съществена част на изследването. От една страна, по този начин се онагледяват еволюционните динамики на романа и трансформационните процеси, засягащи наративната структура и повествователската инстанция, а от друга, се създава оптимален ракурс за проследяване на нееднозначните отношения между поколението на Ален-Роб Грийе, Натали Сарот и Маргьорит Дюрас и това на Нина Бурауи и на Мари Рьодоне, които дебютират под влияние на „новия роман“ (особено забележимо е инспираторното въздействие на Дюрас върху Бурауи още от първия ѝ роман *La Voyeuse interdite* от 1991 г.), но които все по-отчетливо се оттласкват от тази вълна. Тази първа глава на работата свидетелства за много добра познаване на литературните процеси във френската литература от 60-те години на XX век насетне и за настъпилите през 80-те години структурни промени, сред които са доминацията на автобиографизма, жанровата хибридность, разцветът на африканските френскоезични литератури и др. Иновативните тенденции са изведени не само за да очертаят открояващите се релефни форми на литературното поле, но и поради своята функционалност в романовия почерк на Н. Бурауи и на М. Рьодоне. Съвсем основателно д-р Неделчева-Белафанте поставя въпроса за постмодернизма, чието начало се свързва с 80-те години, и подчертавайки съпротивата на френското литературно мислене по отношение на употребата на това понятие, тя много уместно откроява концепцията на Марк Гонтар, която включва като диференциална характеристика „отварянето на субекта към собствената си другост“ (цит. по стр. 39). Цитираният пример свидетелства за умението на авторката целенасочено да чете секундарната литература с фокусирано внимание върху генералната директория на своето изследване – а това говори за академична дисциплина на научното мислене. Ето защо се създава впечатление за непреднамереност и закономерна логичност, когато сред открояващите се приоритетни акценти в най-новата френска литература авторката вижда проблема за идентичността, чиято персонална, етническа, културна и лингвистична проекция разглежда в романите на Н. Бурауи и на М. Рьодоне. Оттук по естествен път се налага фокусът върху релевантния характер на релацията другост – азовост, върху диалогичния характер на самосъзнанието, върху

плурализма от идентичности в комплексната и динамична структура на себепознанието и т. н., при това мислени не само като проблеми на личностната и колективната психология, но и като онтологични същности, и като принципи на съвременния интеркултурален ментален модел. С основание е поставен и въпросът за т. нар. *métissage*, или интеркултурно сцепление, който е особено актуален в съвременния свят. Всички тези проблеми са органически вкрупени в тъканта на изследването: в неговия теоретически фундамент, в очертаната литературноисторическа картина на съвременния френски роман, в проведената интерпретативна стратегия.

Към романите на Н. Бурауи и на М. Рьодоне д-р Неделчева-Белафанте прилага методологически подходи, адекватни на изследователския обект, каквито са психоанализата и феноменологията. Формалната несъразмерност в аналитичните части, посветени на разглежданите произведения на двете писателки, е оправдано с оглед на иманентната специфика на повествователната структура и на имплицитната им отговорност към проблема за идентичността, който се отличава с по-богата многоаспектност при Н. Бурауи.

Хабилитационният труд на гл. ас. д-р Неделчева-Белафанте, както и предхождащите ѝ публикации имат изразена научна стойност и са свидетелство за задълбочена теоретична подготовка и умение за целенасочени и аргументирани наблюдения. Сложността на изследователския обект произтича както от характера на литературоведската проблематика, така и от неговата принадлежност към процеси, конструиращи актуалното литературно пространство и за които тепърва се формира критико-рецептивна среда. Д-р Неделчева-Белафанте работи самостоятелно, достига до собствени наблюдения, евристично овладява базисни теоретични източници и проявява аналитична проникателност по отношение на художествените текстове.

Заключение

Като имам предвид доказаните професионални качества както в учебно-преподавателската, така и в научно-изследователската дейност на гл. ас. д-р Златороса Неделчева-Белафанте, убедено препоръчвам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Филологическия факултет за нейния избор на академичната длъжност 'доцент' в ПУ „П. Хилендарски“ по професионално направление Филология (Френска литература).

17.11. 2017 г.

Изготвил становището: .....

доц. д-р Жоржета Чолакова